

SLOVENSKI NAROD.

[Vseh dan zvezči, izimši nedelje, in praznike, ter velja po početi prejemam za avstro-ograke dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četr leta 6 K 50 h, za eden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četr leta 6 K, za eden mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, velja za celo leto 22 K, za pol leta 11 K; za četr leta 5 K 50 h, za eden mesec 1 K 90 h. — Za taje dežele toliko več, kolikor znača poština. — Načrnočno brez istodobne vpošiljavate naročnine se ne okira. — Za oznanila plačuje se od piterostopne peti-vrste po 12 h, če se osmanilo enkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvole frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravljanje je na Kongresnem trgu št. 12. — Upravljanju naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila t. j. administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je na Vegove ulice št. 2, vhod v upravljanje pa na Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Sodne razmere pod graškim nadsodiščem.

(Interpelacija poslanca dr. Ferjančiča in tovarišev na gospoda ministrskega predsednika kot voditelja pravosodnega ministra, v seji državnega zbora dne 12. t. m.)

Povodom zadnjega imenovanja sodnikov v področju graškega nadodišča je nemško časopisje na Štajerskem razkačeno napadalo in obrekovalo justično upravo, ker so bili baje prosilci slovenske narodnosti protizirani, prosilci nemške narodnosti pa prikrajšani. Celot poslanci so se čutili primorane, da so zaradi tem imenovanj ugovarjali pri voditelju pravosodnega ministra. Kaj se je zgodo? Nadsvetnikom pri nadsodišču sta bila imenovana dva deželnosodna svetnika slovenske narodnosti, kajih se ni moglo pravično preskočiti z ozirom na kvalifikacijo in službeno stopnjo, in nadalje sta se popolnili pri okrajnih sodiščih v Št. Lenartu in Slov. gorica (prebivalcev: 563 Nemcov, 17.418 Slovencev), in v Ormožu (prebivalcev: 583 Nemcov, 18.409 Slovencev) dve službi sodnih pristavov s Slovencema, kateri mesti sta ostali pri prejšnjem imenovanju brez vzroka nepopolnjeni, in sta se, kakor vse kaže, hoteli prihraniti nemškim prosilcem, ki še le dozorevajo.

Nasprotno pa se imenovana dva svetnika nista poklicala k nadsodišču, temuč sta se imenovala in puštila na dosedanjih službenih mestih. K nadsodišču so se temveč vzel mlajši nemški prosilci, da se ni prelomila dosedaj dosledno zasedovana konsekvenca, vsed katere je Slovenc, ki svojo narodnost spoštuje, izključen iz nadsodnega gremija. Vrhutega je še justično ministrstvo pri tem toliko pobijanem imenovanju tudi zadnja dva slovenščine zmožna in za celo okrožje nadsodišča imenovana pristava imenovalo na stalna službena mesta. V neki dosedaj še neodgovorjeni interpelaciji z dne 17. januvarja t. l. se je pritoževalo o tem, da bi moralo izmed 13 za-

celo področje graškega nadsodišča sistemiziranih pristavov te kategorije z ozirom na njih določbo in narodnostne razmere v okrožju, znati slovenski, da bi jih mogli rabiti tudi pri sodiščih v slovenskih delih dežele, in da imata le dva tako sposobnost. In sedaj so se tudi tema dvema dala stalni službeni mesti.

Potemtakem so razun enega Slovencev, ki službuje pri scemem nadsodišču, vse pristavi te kategorije Nemci in se rabijo v nemških pokrajih. To pa provzroča pri sodiščih v slovenskih pokrajih težkoče, napram katerim justična uprava ne more biti ravnomerna. V zadnjem času so bili n. pr. — in so morda še — v okrožju ljubljanskega deželnega sodišča za pomoč — kar je pravzaprav določba sodnih pristavov brez določenega službenega mesta — trije sodni pristavi okrajnih sodišč pri drugih okrajnih sodiščih proti dietam v porabi. To ni le neopravilna obtežitev sodišč, katerim so se odtegnili, temuč se tudi popolnoma brez potrebe še pritegne državna blagajna.

Takšen je rezultat zadnjega imenovanja, proti kateremu se je toliko rohnelo z nemške strani, in po pravici se moramo čuditi, kako so mogla ta imenovanja dati Nemcem povod za rekrimacija.

Da pa se razmere pri nadsodišču še bolje osvetlijo, naj naveemo ob roki konkretualnega statuta za leto 1903 nameščenja sodnih služb pri sodiščih na Spodnjem Štajerskem po narodnosti sodnikov (okrožni sodišči Maribor in Celje) — razmere v drugih delih področja nadsodišča za sedaj še preidemo.

V pokrajini teh dveh okrožnih sodišč prebiva po ljudskem štetju 1900. l. 390.512 Slovencev in samo 47.863 Nemcov, proti temu je zasedanje sodnih in državnopravnih mest popolnoma nasprotno. Oba predsednika okrožnih sodišč in oba državna pravdnika sta Nemci, gremiji pa imajo: Deželni sodni svetniki Maribor 7 Nemcov, 1 Slovenec.

Deželnosodni svetniki Celje 7 Nemcov, 1 Slovenec. Sodni tajniki Maribor 4 Nemci, 2 Slovenca. Sodni tajniki Celje 3 Nemci, 2 Slovenca. Sodni pristavi Maribor 1 Nemec, 3 Slovenci. Sodni pristavi Celje 2 Nemci, 1 Slovenec. Namestniki državnega pravdnika Maribor 2 Nemci, — Slovenec. Namestniki državnega pravdnika Celje 2 Nemci, — Slovenec. Pri okrajnih sodiščih so predstojniki 10 Nemcov, 8 Slovencev. Sodni pristavi 22 Nemcov, 8 Slovencev.

V celoti stope tedaj v obeh področjih okrožnih sodišč, v katerih je nemško prebivalstvo v popolnoma neznatni manjšini, 26 sodnikom slovenske narodnosti 64 sodnikov nemške narodnosti nasproti. Nam pa bi bilo manj vzroka za pritožbo, ako bi teh 64 sodnikov nemške narodnosti svoje slovensko jezikovno znanje, v kolikor ga imajo, v uradu tudi porabljali. Toda ti so večinoma odločni nasprotniki in zatiralci slovenskega uradovanja.

Take so razmere, ako si jih po bližje pogledamo, in na ta način se slovenski element na skoraj izključno slovenskih tleh zapostavlja. Smatramo za svojo dolžnost, proti takim razmeram in njih nadaljevanju najodločnejše ugovarjati, ter vprašamo previšenega:

Ali je previšenost pri volji, ne oziraje se na neopravilne in samovoljne ugovore pri bodočem zasedenju sodnih mest tako postopati, kakor zahtevajo z ozirom na razmerje prebivalstva interesi justične službe in pošteni in pravični oziri na prosilce slovenske narodnosti?

Dunaj, dne 9. junija 1903.
(Sledi 16 podpisov jugoslovenskih in maloruskih državnih poslancev.)

Časopisje o belograjskem umoru.

Ruski listi večinoma ostro obsojajo kravje dogodek v Belgradu. »Svete žaluje za kraljem in ga imenuje dobrega Slovana in plemenitega moža. »Novosti« pravijo, da vpije

kri umorjenih do neba in ne bo ostala brez maščevanja. Vmešavanje velesil v notranje zadeve Srbije si cer ni dopustno, vendar lahko nastanejo zmede, ki bodo prisilile Avstro-Ogrsko in Rusijo k temu. »Nojeve Vremja« trdi, da je bil odlični zastopnik radikalne stranke pri krvavem dejanju prizadet.

Londonski listi pišejo, da se bodo vsi kandidati razum enega odpovedali srbskemu prestolu. Le na ta način je mogoče v Srbiji preprečiti državljansko vojsko. Avstro-Ogrska da je dolžna skrbeti, da srbske zmešnjave ne posežejo na sosednje dežele.

Pariški listi pišejo, da bi v vsakem drugem času taki dogodki, kakršni so se zbili v Srbiji, provzročili splošno vznemirjenje. Sedaj pa so razmere med Avstro-Ogrsko in Rusijo tako prijateljske, da se ni od te strani treba batit nikakega zapletka. »Neue Freie Presse« piše: »Vsled dogodkov v Belgradu so vse officialne zveze Srbije z inozemstvom pretrgate. Srbski poslaniki nimajo nikakega pooblastila več, zastopati svojo deželo. Zunanji uradi sedaj ne poznajo več nobene vlade v Srbiji, s katero bi se moglo občevati. Šele ponedeljska odločitev skupščine bo zopet napravila državnopravne zveze med Srbijo in zunanjim svetom. Pričakuje se, da se bo prehod k urejenim razmeram hitro izvršil.«

Ogrski levičarji v drž. zboru bi radi iz srbskih zmed kovali zase kapital. Radi bi seveda imeli, da bi se Srbija podvrgla madjarskim željam. Le s tega stališča je soditi umetno razburjenje, ki se je pojavilo od te strani v ogrskem državnem zboru. Klical so: »Sramota! Mi kaj takega ne moremo trpeti! Iz človeškega sočustva za usodo kraja Aleksandra te besede gotovo niso izvirale.«

Najbolj smešno stališče pa so zavzeli avstrijski klerikalci v svojem glasilu »Vaterland«. Ta list nič manj ne trdi, kakor da so belograjski umorovi krivi avstrijski šolski zakoni. Prav po južnemu denuncira omenjeni

list naše univerze in — naučnega ministra, češ, vsi srbski voditelji so študirali na evropskih, posebno avstrijskih univerzah. »Tukaj v stari Evropi so se navlekli teoriji, ki so jih na tako grozen način prakticirali v Belgradu. Na tak način ovadušta bilo pač greh odgovarjati.

Zakaj je padlo italijansko ministrstvo?

Spremembe v evropskih parlamentih niso nič novega. Tudi o najnoviji ministrski krizi v Italiji bi se ne pisalo toliko, aki bi ne bili pri tem vzroki, ki posvetijo globlje v moralne razmere pri italijanskih vodilnih krogih. Ministrstvo Zanardelli je bistveno razločevalo od cele vrste ministrstev, ki so bila poprej na krmilu. Bilo je splošno spoštovano in priljubljeno, ker so si skoraj vsa prejšnja ministrstva več ali manj umazala roke, predno so moraliti. Že so mislili Italijani, da imajo v sedanjem ministrstvu častno izjemo, ko so vzdignili socialisti tudi proti enemu članu v Zanardellijevem ministrstvu obtožbo zaradi — nepostenosti, oziroma umazanosti. Minister monarice Bettolo je bil, kateremu so socialisti dokazali koruptno postopanje, češ, da je z državnimi naročili upeljal zase in svoje cvetočo trgovino. Socialist Franchetti je vsled tega zahteval v zbornici, naj se sestavi posebna preiskovalna komisija. Predlagatelj je dokazal, da so jeklarne v Terni podkupile ministra, ki je tej akcijski družbi pripomogel, da je dobila v svoje roke dobro polovico vse železne industrije v Italiji ter postala edina zalogatevica za mornarico. Ministrov zet je bil pri tem glavni agent družbe ter dobival zato zelo visoke provizije. V mornaričnem svetu se je temu upiral le predsednik. Ko pa mu je minister Bettolo izposloval v zbornici zvišanje plače za letnih 6000 lir, je tudi predsednik umoknil, in kmalu nato se je z družbo podpisala pogodba za 20 milijonsko državno na-

LISTEK.

Kako se je sklenila zaveza ciganov.

(Iz cikla: Henry Murger: Scènes de la vie de Bohème.)

(Konec.)

»Za trenotek vas moram zapustiti«, je nadaljeval Rudolf. Jutri izide »Mavrica«, modni list, katerega glavni urednik sem jaz in moram še precitati korekturne pole. Tekom ene ure se vrnem.«

»Vraga«, je vzkliknil Colline, »To me spomni, da imam danes uro pri nekem indijskem princu, ki je prišel v Pariz, da se nauči arabski.«

»Pojdite jutri tja«, je rekел Marcel.

»To ne gre«, je odvrnil filozof, »prine mi mora danes plačati. In potem vam moram tudi priznati, da bi si ta lepi dan pokvaril, aki ne obiščem malo antikvarjev.«

»Vsekako se pa povrneš?« je vprašal Schaunard.

»S hitrostjo od gotove roke začučane sulice«, je odvrnil filozof, ki je ljubil ekscentrične prisopobe.

In odšel je z Rudolfovom.

»Zares« je rekel Schaunard zmišljeno, ko je bil sam z Marcelom, »kako bi bilo, ako bi tudi jaz, namesto da bi se valjal v sibaritskem ležišču tega dolce far niente, šel ter poiskal nekoliko zlata, da zadostim poželenju gospoda Bernarda?«

»Tedaj se še vedno mislite izseliti?« je vprašal Marcel nemirno.

»Za vraga, moram pač«, je odgovoril Schaunard. »Nisem li prejel za belih pet frankov sodniške odpovedi?«

»In ako se izselite, vzamete pač seboj svoje pohištvo?« je vprašal Marcel dalje.

»Gotovo. Tukaj ne pustim niti enega lasu, kakor pravi Bernard.«

»Vraga!« je vzkliknil Marcel. »To me pripravi v lepo zadrgo. Jaz sem vendar najel sobo pohištvo.«

»Hm, to je pač resnica, je odgovoril Schaunard, — Pah!« je priponmil čez nekoliko minut melahnolico, »vsaj še ni prav nikakega znamenja, da spravim skupaj onih pet in sedemdeset frankov, danes ali jutri ali pozneje.«

»Toda počakajte malo«, je vzkli-

knil naenkrat Marcel, »jaz imam idejo!«

»Sem ž njo!« je rekel Schaunard. »Stvar je torej tako: po postavi je stanovanje moje, ker sem za en mesec zanaprej plačal.«

»Stanovanje — da! Toda pohištvo! — »Kakor hitro plačam, ga vzamem seboj — postavno in če bi šlo, bi ga vzel celo nepostavno«, je rekel Schaunard.

»Potemtakem, je nadaljeval Marcel, »imate vi pohištvo, pa nikakega stanovanja, jaz pa stanovaje, pa nič pohištva.«

»Res je tako«, je menil Schaunard.

»Meni pa to stanovanje izvrstno dopade«, je nadaljeval Marcel.

»Meni pa ni nikakor več dopadal«, je odgovoril Schaunard.

»Kako?«

»Nikakor — več! O, jaz vem, kaj govorim.«

»No, tedaj stvar lahko uredimo«, je rekel Marcel. »Ostaniva skupaj: jaz dam stanovanje, vi pa daste pohištvo.«

»In najemščina?« je vprašal Schaunard.

»Ker imam denar, plačam jaz

sedaj. Prihodnjič pride vrsta na vas. Premislite!«

»Jaz ne premišljujem nikdar, posebno kadar se gre za nasvet, ki mi ugaja. Ponudbo kratkomalo sprejemem. Godba in slikarstvo sta vendar vrhu tega sestri.«

»Pol-sestri«, je popravil Marcel.

V tem trenutku sta se vrnila Colline in Rudolf, ki sta se med potoma srečala.

Marcel in Schaunard sta jima slovesno naznaniila, da sta se asocijirala.

»Gospoda moja!«, je rekel Rudolf ter udarjal po žepu, »jaz ponudim družbi kosilo...«

»Ravnokar sem hotel biti tako prost ter storiti isto, mu je segel Colline v besedo ter potegnil iz žepa zlat in ga potisnil na oko kakor monokelj. »To mi je dal moj princ, da mu kupim arabsko slovenico, katero sem pa ravnokar pribarantal za čistih šest sous.«

»In jaz sem pod pretvezo, da si dam staviti koze, izprosil od blagajnika »Mavrice« trideset frankov predujema«, je razlagal Rudolf.

ročilo. Vlada, ki je bila sama najbrže prepričana, da ima Bettolo pri tem res umazane roke, se je trudila že zarada škandala, da bi se stvar potlačila. Računala je pri tem na levice v zbornici, iz katere so izšli skoraj vsi sedanji italijanski ministri. Toda ravno iz levice je glasovalo največ poslancev za ministrovo obtožbo, oziroma za preiskovalno komisijo. Sicer Frachettijev predlog ni prodrl, a glasovalo je vendar zanj 149 poslancev, proti pa 188. S tem je ministrstvo spoznalo, da nima splošnega zaupanja, temuč da je zelo velika večina v zbornici, ki je prepričena o krivdi ministra Bettolia. In podalo je odstavko.

Politične vesti.

Parlamentarni položaj. V soboto se je vršil ministrski svet. Pred konferenco je imel dr. Körber daljše posvetovanje s češkim ministrom dr Rezekom. Položaj se je poostril in odločitev mora kmalu nastopiti. Vlada kakor tudi poslanska zbornica stojijo pred kritičnimi dnevi. Odločitev je lahko usodna za ministrstvo in za parlament. Čehi se še vedno niso odločili za obstrukcijo, ker se boje, da nastane v tem slučaju nemško-poljsko-italijanska večina.

Položaj na Ogrskem. Včeraj je bil ministrski predsednik pl. Šéll na Dunaju pri cesarju v avdijenci. Tej avdijenci se pripisuje največji pomen. Vsekakor bo sledila spremembra. Grof Apponyi in njegova stranka so stavili ministrskemu predsedniku rok do danes, do katerega mora na ta ali oni način prenehati ex lex stanje. Opozicija želi, da se stavi nov kabinet grof Csaky.

Dogodki v Macedoniji. V Skopiju so izdali zaprti ustaši ves bolgarski odbor, katerega so Turki zajeli in zaprli. Eden izdanih odbornikov je skočil v reko Vardar. Turški vojaki so obkolili bolgarski vasi Kaaza in Kirklike, češ, da iščejo orožje, a pri tem so vse prebivalce polovili in odvedli seboj. Ljudstvo beži trumóma na bolgarska tla.

Boris Sarafov zastrupljen? Poroča se, da je župnik v Nerbeni zastrupil štiri člane ustaškega odbora, med njimi tudi Borisa Sarafova. Ustaši so bili pri župniku kot gostje, a so baje hoteli odvesti njegovo hčer.

Francoska zbornica je sprejela z veliko večino tudi v drugem branju zakon za dveletno vojaško službovanje.

Reforme na Francoskem. Komisija za preiskovanje predlogov, naj se konkordat odpove ter se cerkev loči od države, je sprejela s 17 glasovi proti 16 glasom resolucijo, ki se v principu izreka za ločitev.

Konec revolucije v Venezueli. Vodja ustašev, Matov, je izdal manifest, v katerem proglaša, da je revolucija končana ter prizna Castrova za predsednika.

jih umetnostnih nazorov in vsi širje so spoznali, da jih navdaja isti pogum in iste nade. Živahen pogovor, ki se je kmalu razvil med njimi, jih je poučil, da soglašajo v svojih simpatijah, da imajo vsi ono dovitipnost, ki razveseljuje, ne da bi žalila, in da žive vse one lepe čednosti mladosti v njih srečih, ki so bila dozvetna za vse lepo in vzvišeno. Vsi širje, ki so izšli od iste točke, da dosežejo svoj cilj, so nehoti mislili, da je njih čudovit sestanek vse nekaj družega kakor banalna igra slučaja in da je morebiti božja previdnost sama, naravna varovateljica zapuščenih, ki jih je na tak način združila ter jim tih prišepatala ono besedo evangelijsko, eno vzvišeno besedo, ki bi moral biti edino poglavljito pravilo vsega človeštva: »Pomagajte in ljubite se med seboj!«

Ko se je obed, ki je polagoma postal bolj svečanostnega značaja, bližal koncu, se je vzdignil Rudolf, da napije bodočnosti, in Colline mu je odgovoril z malim govorom, ki ni bil vzet iz nikake knjige ter ni imel nobenih stilističnih okraskov, zato pa je izražal jasen govor naravnosti, ki stori toliko bolje umljivo ono, kar izraža slabo.

Katoliški uzori.

(Dalej.)

Cerkev se je vedno z vsemi svojimi močmi in z vsem svojim uplivom trudila, da bi obveljali njeni nazorji tudi na polju pravosodja ali dejanske razmere, življenski odnošaji so to branili. Nasprotje med logičnimi obstrakcijami verske ideje in med empiričnimi pogoji življenga se je v srednjem veku pojalo na vseh poljih kulture in pojavilo se tudi v pravosodju. Države so pač pripoznavale, da je pravo božjega izvira in da je cerkev namestnika Boga, toda razmere so jih silile, da se v praktičnem življenu niso ravnale po tem spoznanju, da so reklamirale zase od cerkve neodvisno jurisdikcijsko oblast in jo tudi z mečem branili na prani cerkvi. Državnopravna podlaga stališču, da je cesar od papeža neodvisen zakonodajalec in sodnik, je bila cesarska oblast ki so jo izvrševali rimski imperatorji. Cesar je veljal za naslednika rimskega imperatorjev, torej je bil tudi naslednik vseh njihovih pravic. Justinijanski nauk „kar spozna knez kot dobro, to ima moč zakona“ je cesar Friderik I. l. 1158 slovesno ponovil in milanski nadškof je v svojem odgovoru na cesarja temu pritrdil, reški: „Tvoja volja je zakon.“ Cesari si je glede zakonodajstva lastil ravno iste popolne pravice, kakor papež in cesarjem prijazni pisatelji ponavljajo dostikrat formule: „Vse pravo izvira od kneza, knez pa ni vezan na noben zakon,“ „knez je teleseni zakon“ itd. itd.

Kakor pa se je cesar upiral zahvali cerkve, da je papež najvišji zakonodajalec in sodnik, ravno tako so se temu upirali tudi drugi vladarji. Tako na pr. neče „Sachsenspiegel“ nicensar vedeti o papeževi jurisdikcijski oblasti. Zato je papež Gregor XI. dočne dolobe „Sachsenspiegla“ leta 1374 slovesno preklen, kar pa mu ni dosti pomagalo. Ker so se cerkvena sodišča vtikalna v vse javne in zasebne zadeve — tudi take, ki tedaj po starini navadi niso spadale pred cerkvena sodišča — je „Sachsenspiegel“ posvetnjakom prepovedal, se obračati do cerkvenih sodišč v tacib zadevah, ki spadajo pred posvetna sodišča. Sploh se je „Sachsenspiegel“ le prav malo oziral na rimsko in na kanonsko pravo, na veliko jezo cerkvenih krogov. Nekatere Francoske baronije so se l. 1246. dogovorile, da se smejo njih podaniki samo v zadevah krvovrstva, oderuštva in v zakonskih zadevah obračati do cerkvenih sodišč; kdo išče v drugih zadevah pomoč pri cerkvenih sodiščih, temu se konfiscira njegovo imetje in se mu odseka roko. Ob istem času je angleški kralj odredil, da se smejo lajiki samo v zakonskih in testamentarnih zadevah obračati do cerkvenih sodišč, sicer pa ne. Podobne dolobe so izdale razna mesta, tako Lübeck in Hamburg.

(Dalej prih.)

Fran Ksav. Souvan.

Danes smo spremili k večnemu poštu pokojnega Fr. Ks. Souvana. Ogromna udeležba, obilo število pogrebcev iz vseh naših slojev in krajev spričujeta pač, koliko simpatije, koliko prijateljstvo je užival blagi pokojnik, in kako globoko je sočutje za njegovo rodbino, ki v kar največji, v nepopisni žalosti tuguje in joka za svojim dobrim očelom.

Dolga neozdravljiva boleznev je končno vendar le razdejala življeno. A vse nas, ki smo zrli danes v odprtih grob, obhaja britko spoznanje,

»Filozof je nor!« je mrmral Schaunard sklonjen čez svoj kozarec. »Tu me sili, da mešam vodo v svoje vino.«

Po obedu so se vši širje napotili k »Momusu« na kavo. In od tega dne je postala kavarna za vse druge goste pravi pekel.

Potem se je vrnil sedaj definitivno ustanovljeni član ciganov nazaj v Marcelovo stanovanje, ki se je od slej imenovalo »Elysée Schaunard«. Med tem, ko je na to Colline pre-skrel večerjo, so šli ostali po žabe, rakete, topove in druge predmete umetalnega ognja, in predno so sedli k pojedinu, so prižgali raz oken kra sen umetalen ogenj, ki je preobrnal celo hišo na glavo, in med katerim so vši širje prijatelji na vse grlo pleli:

»Naprej bratje! In radost naj praznuje ta trenotek!«

Prihodnjega jutra so se cigani zopet znašli skupaj, sedaj pa brez začudenja. Predno se je potem podal vsak na svoje delo, so pri »Momusu« skupno zajtrkovali ter si dali ravnotam sestanek. In dolgo časa jih je bilo videti shajati se trdovratno vsak dan v nesrečni kavarni.

da je neizpršna smrt prehitro, pre-rano zamahnila po tej življenski niti. Zopet enkrat, kakor že tolj-in tolikrat, nam je iz naše srede s svojo tragično neusmiljenostjo ugrabila moža, stojedeča na pragu starosti, katero naj bi v blaženem miru in sredni zadovoljnosti užival tja do najvišjih moj sloveškega življenga. Saj se je trudil in mučil vse dneve svojega delav-nega življenga in postal — to lahko trdimo — vzor mož in izgled vsem našim slovenskim trgovcem. Od leta 1862, ko je v zgodnji mladosti v družbi z bratom g. Ferdinandom S. prevzel od svojega očeta majhno trgovinico, pa do smrtne bolezni je posvetil vse moži in zmožnosti svojemu poklicu. In tako je v kratkem času iz skromnih začetkov izrazil jedna največjih slovenskih trgovin, ki, poznamo širom Avstrije, od dne do dne lepše prosvita. Koliko sedanji naši trgovci je ravno v njegovi veletrgovini našlo pravo šolo in se temeljito izvezhalo za nelahek trgovski poklic!

Kot najmarljivejši trgovec pa rajnki vendar niti trenotek ni zabil svojih narodnih dolžnosti. V časih dr. Janeza Bleiweissa je stal v prvih vrstah narodnih bojevnikov in se z mladeničko ognjevitim navdušenjem udeleževal prvih bojev vzkillega slovenstva. In tudi pozneje je kot pristaš narodno-napredne stranke ne ustrašen, dasi ne hrupno, zastopal naša načela in deloval za naše na-mene. Ni ga bilo narodnega društva, kateremu bi ne bil zvesti član in požrtvovani podpornik! Poleg tega je zavzemal pri trgovski in obrtni zbornici svetniško mesto, bil od nje izvoljen tudi za deželnega poslanca, postal častni član trgovskega bolniškega in podpornega društva, član predsedstva gremija ljubljanskih trgovcev itd. Ko pa se je ustanovila ljubljanska mestna hranilnica, prevzel je z največjim veseljem in na-vdušenjem predsedništvo v tem žalibog prepozno ustanovljenem denarnem zavodu in mu z vztrajno de-lavnostjo pripomogel do tistih lepih vspehov, s katerimi se dandas po-naša ta prva naša hranilnica s svojo krasno in z vesoljno Slovensko pre-važno prihodnostjo!

Rajnki Fr. Ks. Souvan je bil pa tudi blaga duša v vsakem oziru in dobrotnik v obilem pomenu besede. Saj je bilo obče znano njegovo pre-dobro srce, njegova dobrotljivost v neštevilnih slučajih. Vsak, ki se je zatekel k njemu, našel je gotovo in izdatno pomoč, za vsakega nesrečne, imel je odprte roke in odprto srce in njegova hiša je bila pravo in varno pribelažišče za one, ki so bili potrebeni hitre podpore!

In ravno tedaj, ko se je namenil prepustiti svoj delapolni poklic in svoje vspešno delovanje svojemu sinu, da se na stara leta odpođije od življenskega truda in muke, prehitela ga je kruta osoda in boleznev ga je položila na posteljo, kjer se je tako-reči neprestano boril s smrtnjo!

In zadnji petek je zaspal za večno. Blagor mu! Minule so vse bolezne in zapustil ga je tisti trop skrbni, ki ga je spremil vse njegovo življenje tja do groba. In lahka mu zemljica, kotiček miru, kamor smo ga deli danes k večnemu pokoju. Naj truplo mirno mu počiva, duša pa svet raj uživa!

Slovenski trgovec.

Obč. svet ljubljanski.

Na interpelacijo dr. Kučarjevo je dejal župan, da je najbolje, ako pre-čita svoje uradno poročilo do deželnega predsedstva, v kolikor se isto isto snenjanja zastav pred kazinskim vrtom. Poslal je torej po to poročilo in je, ko se mu je prineslo, čital iz njega odstavek, ki slove takole:

»Dne 7. t. m. okoli 10. ure do poludne začelo se je v »Zvezdici« za prostorom, ki je bil s kordonom mestnih policijskih stražnikov in orožni-kov zaprt, zbirali občinstvo, ki je kričalo, živžgal in na ves glas za-tevevalo, da se morate odstraniti črno-rudeči rumeni zastavi, ki sta viseli v ospredju kazinskega vrtu na drogovih. Iz množice slišali so se prav krepki in vedno ponavljajoči se klici: »Cunje dol!« Ker je bilo upite vedno huje in ker je prišla tudi deputacija pod vodstvom odvetnika dr. Vl. Ravničarja k županu s prošnjo, da pre-skribi, da se odstranite črno-rudeči rumeni zastavi, ker se je bati pouličnih izgrevod, odredil je župan, da se z ozirom na javno varnost in red obe ti zastavi pri kazinskom vrtu odstrani-te s silo, ker je na njegovu ustno prošnjo do Arturja Mahra, pred-sednika društva »Deutscher Turnverein«, odbor tega društva sklenil županovo prošnjo odkloniti. Ker se vkljub naročilu županovemu nemški zastavi nista sneli, poslal je le ta mestne policijske straže vodjo Lovro Brezniku z dvema policijskima stražnikoma na kazinski vrt, da snetje

zastav zahteva. Vrnili so se pa s poročilom, da društvo njihovi zahtevi ustreži neče. Nato poslal je župan mestnega policijskega svetnika Frana Podgorška s tremi stražniki in dvema orožnikoma na kazinski vrt. Svetnik Podgoršek sporočil je dr. Binderju, kot podpredsedniku omenjenega društva, da ima nalog odstraniti nemški zastavi. Dr. Binder je obljubil, da bode dal nemški zastavi takoj odstraniti, in je odstranitev tudi naročil g. J. Achtschinu, nakar se je policijski svetnik Podgoršek z orožnikoma in stražniki odstranil. Na vrtu se je na to najpopred od glasnom odobravanju odstranila cesarska zastava, ki je visela med obema nemškima. Nato so se odstranile avstrijske in ljubljanske mestne zastave in šele potem se je snela ena črno-rudeča rumena. Med tem je bilo slišati s kazinskega vrtu upite in prepričanje, da se je nekdo z obema rokama oprijel droga, na katerem je visela zadnja črno-rudeča rumena zastava in da je branil sneti jo. Kmalu na to se je ob burnem pritrjevanju in s klici »Heil«, pri čemer so se zlasti odlikovali neki mladi ljudje — očvidno srednješolski dijaki — ki so stopili k ograji in proti občinstvu v »Zvezdi« ploskali z rokami, sneta nemška zastava zopet potegnila na drogo, na kar se je zapela pesem »Die Wacht am Rhein«. Razburjenje med občinstvom v »Zvezdi« je vsled tega silno narastlo. Na novo naročilo županovo podal se je policijski svetnik Podgoršek s 5 policijskimi stražniki in štirimi orožniki zopet na kazinski vrt in je javil predsedniku društva »Deutscher Turnverein«, Arturju Mahru, da bode nemške zastave dal s policijskimi stražniki odstraniti. Predsednik Mahr je nato rekel, da pusti nemške zastave sneti le s policijsko silo. Med tem so gostje v kazinskem steklenem salonu in na kazinskem vrtu upili in zabavljali. Ko pa so stražniki sneli črno-rudeči rumeni zastavi z drogov, odstranilo je društvo najprej mestni zastavi in potem zastavi cesarske rodbine. Ostala je na srednjem drogu le še cesarska zastava. Ob tej zastavi zapela je sedaj zbrana družba »Die Wacht am Rhein« in so razdelili zadnji zvoki te pesmi, opazilo se je iz »Zvezde«, da se je cesarska zastava z zaničljivo silo strgala z drogu in vrgla na tla.

Odvetni črno-rudeči rumeni zastavi naročeno je bilo, da se pride v okom nevarnosti zopetnega izobrenja, konfiskovati. Ker je pa odvetnik dr. Egger izjavil, da osebno prevzame odgovornost za to, da se zastavi ne razobesite več, izjavil je župan, da mu beseda dr. Eggerjeva zadostuje in je vele izročiti mu sneti zastavi.

Med vsem tem dogodkom zbralo se je na cesti pred kazinskim vrtom in pa ob poti za ograjo »Zvezdu« ondi, kjer so stali župan, c. kr. policijski nadk. omisar Wratschko in c. kr. orožniški nadporočnik Häusler, mnogo nemškega občinstva in pre-čejanje stevilo oficirjev.

Nadporočnik c. in kr. 27. pešpolka Gabriel Bückhel postal je glasan, na kar je župan stopil k njemu, ter ga vprašal, kaj da želi. Nadporočnik Bückhel je županu odgovoril: »Während des Herunternehmens der kaiserlichen Fahne ist »Abzug« geschrieben worden und so was lässt man in Österreich zu!« Žu an mu je pojasnil — in c. kr. orožniški nadporočnik Häusler je temu pritrdil — da se je »Abzug« klicalo le črno-rudeči rumenima zastavama, s katerim pojasnil pa nadporočnik Bückhel očvidno ni bil zadovoljen, ker je še nekaj opazil delal, katerih pa župan — ki je v kaleidoskopu do-godkov imel na vse strani paziti, miriti in naročila dajati — ni več poslušal.

Pripomniti je še, da je kacih 15 osob izmed nemškega občinstva, ki je bilo zbrano v »Zvezdi« pred kazinskim vrtom, med temi tudi jeden častnik, takrat, ko se je nekdo z obema rokama oklenil črno-rudeči rumene zastave, ki je še visela na drogu, skočilo pred zaklenjena vrta vrata in živahn razgovarjalo se z osebami na vrtu, katerih pa zaradi plata, ki je ob vsej ograji potegnjeno bilo, ni bilo mogoče opaziti. Župan je ta osebo po policijski straži pozval, naj se odstranijo od vrat. Temu so dotičniki tudi takoj ustregli; ko potem, ko so se umaknili, so pa na kazinskem vrtu začeli potezati že snete zastave zopet na drogov.

»Jaz mislim,« pravi župan, »da to uradno poročilo, ki temelji deloma na mojem lastnem opazovanju, deloma pa na poročilih policijskih organov, pojasnjuje vse, ker je go-spod povpraševalec želel izvedeti s prvim svojim vprašanjem. Na drugo vprašanje mu pa odgovoriti ne morem, ker nisem bil pri posameznih priredbah turnarske slavnosti navzoč in tudi ne morem vedeti, kako so se vrtile razprave v društvenem od-boru in kaj se je ondi sklepal. Če

<p

jame. Kakor čredo so nas gonili — po temi, Električna luč je malokje »funkcijonirala«. Tu in tam kaka — sveča, za — **lastnike jame** za Slovence zadosti!! Lani, ko so nemški »Sangesbrüderji« prišli v jame, je bilo drugače; vse sile trake elektrarne so porabili gospodje v okrajnem glavarstvu, samo da so se mogli Nemci pri popolnem svitu objemati in peti na — slovenskih tleh: »Deutschland, Deutschland über Alles. — Okrajni glavar je sljal mnogo ostrih izrazov nevolje, a tolažil nas je, da bo po obhodu jame sestanek na plešišču dovoljen. Toda, ko pridejo po skoro dveurnem obhodu (večinoma v temi) na plesišče nazaj, je bilo to brez električne razsvetljave; pač pa so se za nami blesteli — bajoneti žandarjev, ki so nas zdaj zopet gonili iz jame vun. Nevolja občinstva je bila taka, da mora okrajni glavar le o sreči govoriti, da se njemu ni kaj neprijetnega zgodilo. Mi imamo hrvatske hedervarsčine zadosti, pa še naj prenašamo omejitev svobode na lastnih tleh? Če je baron Rechbach in njegova koterija mislila, da se nas sme bagatelizirati, naj si to misel le hitro iz glave izbije. Prvokrat in zadnjikrat je bilo, da se je znamenit Slovenci v postojani, v naši **slovenski jami** tako postopalo. — S tem pa cela ta škandalozna zadeva še ni končana; kajti stvar trških zastopnikov v jamski komisiji bode, da zahteva od okrajnega glavara korenitega pojasnita.

— **Nekaj groznega** se je pripetilo prejšnji teden v Kranju. Izvršil se je nov čin narodnega izdajstva, kakor ga more roditi le nesrečna slovensko - nemška zveza in ki vpije naravnost v nebo. Najzalost ne je pri vsem tem je pa dejstvo, da se izdajice niti zavedale niso sramotnega zločina, marveč jih je o tem moralu poučiti šele brzjavka v schotnem »Slovencu«. Zopet najboljši dokaz, da je nemoralna alianca v slovenskih liberalcih udušila že vsak narodnostni čut. Tužna nam majka! Kaj se je tedaj zgodilo? »Slovenec« naznanja v telegramu iz Kranja od 6. t. m. slovenski javnosti in strmečemu svetu nezaslišano ter pretresujočo vest z naslednjimi besedami: »Kranjski liberalni narodnjaki so dali brezplačno peljati graške nemške tehnike na Jezersko. Živila kompanija!« Nečuveno, kaj ne? Slovenija! zakrij si svoje obličeje in plakaj nad svojimi izprijenimi sinovi. Tako početje mora z gnušom napolniti dušo vsakega katoličko-narodnega domoljuba. Ker je pa brzo jav precej lakoničen, naj še mi pojasmimo zadevo, da se črno »izdajstvo« spozna docela. Pospeševatelji ter odkritosrčen prijatelj slovenskega planinstva in častni član »Slovenskega planinskega društva«, graški profesor Johannes Frischaufer je obvestil predsednika tukajnjene podružnice »Slovenskega planinskega društva«, da bo 3. junija njegov dobri prijatelj profesor Rumpf pripeljal nekaj nad 20 graških tehnikov v Kranj, od koder se bodo podali skozi Kokro na Jezersko v svrhu geoloških raziskovanj kokiške doline. Naprosil je predsednika, da naj izvoli preskrbeli izletnikom prenočišča v Kranju in za prihodnji dan vozove do Jezerskega. Frischaufer je v svojem pismu tudi še omenil, da si bo profesor Rumpf — priznana kapaciteta — pri tej priliki lahko ogledal izvir Čemšenikarjevih studenčev in glede zajemanja istih v vodovodne namene podal svoje izvedeniško mnenje. Podružnični odbor je rade volje ustregel Frischaufovemu želji. Odborniki so prijazno sprejeli izletnike, preskrbeli so prenočišča (celo v katoličkem hotelu pri »Novi pošti«) in za drugi dan brezplačno vozove. Kratkovidneži niso pomislili, da si bodo s svojo uljudnostjo nakopali na glavo zaničevanje katoličko - narodnih junakov. Radovedni smo, če se to ogorčenje radi strašnega izdajstva razteza tudi na češko podružnico planinskega društva, ki je vsled Frischaufovemu po-

sredovanja dala tehnikom na razpolago češko kočo pod Grintovcem. »Slovenčeva« brzjavka je v Kranju provzročila mnogo smeha. »Liberalni narodnjaki pa, ki so dali nemške tehnike brezplačno peljati na Jezersko, si mislijo, da morajo biti ljudje, ki hočejo, da bi ptujce, potujejo v svrhu študij po naši deželi, prezirali ali celo napodili s koli, da morajo biti ti ljudje res prav neuljudni, neolikan in neotesani — tepci!

— **Pogreb pok. Dragotina Zagarja** je bil zelo svečan. Pogreba se je udeležila močna depurtacija »Škola« z zastavo, deželni glavar g. pl. Detela, deželna odbornika gg. Povše in Grasselli ter več drugih dostojanstvenikov, uradnikov i. t. d. Pred hišo in ob grobu so mu zapeli pevci društva »Slavec« žalostinki. Svoje precej lepo premoženje je zapustil večinoma dobrodelnim namenom, posebno krovskim rewežem.

— **Cesarjev dar.** Za pogorelce v Velikem Podlogu v krškem okraju je daroval cesar 500 K.

— **Vojaske vesti.** Včeraj sta prišla v Ljubljano inspiciat divizionar fidml. prezv. brnron Malowetz pl. Malowitz i. Kosor ter povelenjak 3. artillerijske brigade, generalmajstor Herman pl. Verrette.

— **Poročil** se je v Belgradu tudi v Ljubljani dobro znani gosp. Miloš François Doberlet z gospicem Zoro Emo Glax.

— **Slovensko planinsko društvo** priredi v nedeljo 21. t. m. izlet na Krim, po sledenjem sporedou: Odhod zjutraj ob 4.45 iz južnega kolodvora z vlakom juž. želez., prihod na postajo Preserje 5.13, od tod na Krim, tam 1 uro odmora. Povrat čez Iško vas Studene v Škofelje, kjer bo ob 3. uri pop. kosilo pri gospodu Ogorec. Odhod iz Škofelje ob 8. uri po dolenski železnicu, prihod v Ljubljano ob 8.44 zvečer. Radi naročitve skupnega kosila, je neobhodno potrebno, da se izletniki prijavijo odboru najkasneje do petka 19. t. m.

— **Jelačičeve razglednice.** Času, kako primerne so razglednice, ki jih je ravnokar založil g. Jernej Bahovec v Ljubljani. Slika na razglednici kaže Jelačičev spomenik v Zagrebu, pod spomenikom moža s hrvatskim grbom ter kokojočo ženo, ki upira objokana oči k junaku s klicem »Jelačić — — — —!« — Odgovor: »Pogum — — med vami sem in z vami!« Idealna pomen opraviči, da imamo z »umetnikom«, ki je izvršil sliko — prizanesljivost.

— **Bralno društvo v Žužemberku** napravi kegljanje na dobitke v korist družbi sv. Cirila in Metoda. Kegljanje se je pričelo dne 14. junija t. l.

— **Strela je ubila** v Virčini vasi pri Novem mestu 24-letno ženo Jožefo Zagari. Vedrla je s tremi svojimi otroci pod hrastom tik njenje. Otrokom se ni ničesar zgodilo, ker so bili od debla oddaljeni.

— **48 $\frac{1}{2}$ leta v jeti!** Minologa meseca je zapustil kaznilnico v Kopru starec 65 let imenom Fran Bertom, rodom iz Poreča. Ta starec je večji del svojega življenja preživel po ječah. Kakor 15leten deček že je v vojni mornarici v obrambi ubil dvojico svojih tovarišev. Čim je došel iz ječe, je ubil drugi dve osebi. — Za ta zločinstva je odsedel v temnici 48 $\frac{1}{2}$ leta: 30 let v Gradiški, poslednjih 18 $\frac{1}{2}$ leta v Kopru. Ta zločinec gleda jako mrko, a je tako okreten.

— **Tatvine v gostilnah.** Kamoseku Josipu Salberjeru, stanovanjučemu v Trnovskih ulicah št. 3, je bila v gostilni »pri Lahu« v Vegovih ulicah ukradena srebrna ura s srebrno verižico, na kateri sta visela medaljon in ena stara petica. Salberger je bil pijan in mu je v pijanosti izmaznil uro iz žepa. — Danes ponori je bila v gostilni »pri Lahu« na Rimski cesti št. 11 hlapcu Štefanu Gnušu, stanovanjučemu na Rimski cesti št. 16, iz žepa ukradena denarnica, v kateri je imel tolar za 5 K in nekaj drobiša.

— **Z bicikelna vrgel** je dne 13. t. m. posestnikov sin Jernej Virant v Golem št. 13 Perdanovega hlapca Josipa Antončiča, ko se je peljal po Dolenski cesti. Švignil je z bičem po njem in se je bič ovin okoli kolesa, in ko je Virant potegnil za bič, je Antončič padel z bicikelna in se pobil na levi nogi.

— **Na južnem kolodvoru najdeno reči.** V času od 5. do 12. junija so bile na južnem kolodvoru najdeno sledeče reči: 2 para rokovic, 1 dežnik, 1 vozni list III. razreda in rjav klobuk.

— **Pretep moj ženskama.** V Tesarskih ulicah št. 3 je nastal danes zjutraj mej delavk M. P. in natačico A. Z. zaradi pleskarskega pomočnika R. G. pretep in je prva udarla slednjo z metličnim držajem po glavi takoj, da se je držaj preolomil. Vseso upitja se je nabralo na ulici vse polno ljudi.

— **Zapri se** v soboto ponoči delavko Ano Potočnikovo, stanovanjučo v Cerkvenih ulicah št. 21, ker je bila sumljiva, da je ogoljufala dekle Marija Skvarč v Radeckega vasi št. 8 za 60 kron obljudivši njej, da je bude pre skrbela službo v tobačni tovarni. Ana Potočnikova je to tudi takoj priznala, ko so jo prijeli.

— **Nepreviden kolesar.** Včeraj popoldne je na cesti v Spodnji Šiški neki kolesar povozil dekle Marijan Langenfuß. Deklica je neznavno poškodovana.

— **Desertiral** je včeraj ob 9 uri zvečer iz čuvajnice v bramborski vojašnici protst Ignacij Prašnikar in je pobegnil baje proti Pulju.

— **V Ameriko** se je odpeljal dne 13. t. m. ponodi 98 izseljencev s Hrvatskega in 15 izseljencev s Kranjskega.

— **Iz Amerike** se je pripeljal danes zjutraj 58 oseb v Ljubljano; odkoder so se potem odpeljale v svoje domače kraje.

— **Zrakoplov.** V nedeljo 21. t. m. popoldan se bode na dirkalniču zrakoplove Leon Steffens spustili s zrakoplovom v zrak in z visocine s padalnicu na tla.

— **Delovanje mestne posredovalnice za delo in službe.** Mestni trg št. 27. Telefon št. 99. Od 5 do 11. junija je dela iskal 16 moških in 30 ženskih delavcev. Delo je bilo ponudeno 12 moškim in 34 ženskim delavkam, v 34 slučajih je bilo delo sprejeti. Od 1. januvarja do 11. junija je došlo 1285 prošenj za delo in 1214 deloponude. V 761 slučajih je bilo delo sprejeti. Delo je bilo do tekoči: 1 čevljar, 2 mizarja, 1 sodar, 1 kolar, 1 kovač, 1 oženjeni major, 11 konjskih hlapcev, 1 kovačkih vajencov; ženske: 4 izurjene izdelovalke pletenin, 2 prodajalki, 5 računalnikev, 4 gostilniške kuharice in 7 kuhinjskih deklek, 1 orožniška kuharica, 9 dekle za vsako delo, 3 kuharice, 1 bona, 11 dekle k otrokom. Službe iščajo moški: 3 pisarji, 2 hotelške službe in 1 vratar, 1 sluga, več trgovskih slug, 1 hišnik, 1 mizarški vajenc; ženske: 3 prodajalki za ženstvico, 2 postrežkinje. Oddatje je stanovanja z 1 do 4 sob ter več mesečnih sob. Posredovanje le tovišnih stanovanj.

— **Majnovejše novice.** V Priboisu so obesili preteklo soboto morilce Karla Weisser, Friderika Hermanna in Jurija Ziegler. — Samo mor. V Trentu je skočil skozenko drugega nadstropja narednik Jaroslav Beneš in se ubil. Vzrok nesrečna ljubezen. — Ponesrečil se je pri dirkanju z avtomobili iz Pariza v Madrid Lorraine Barrow in umrl. — Grozna toča je bila v soboto v Wildenschwertu. Uničila je daleč na okrog vse poljske pridelke. — Zgorelo je v Greci na cikuna Švodske sedem oseb, mnogo pa jih je težko poškodovanih. Gorela je neka pivovarna. — Burja je razsajala v noči od 8. na 9. t. m. v Hanovi. Mnogo domačinov je našlo smrt. Tudi več Evropejcev je poškodovanih. — Tri vlake je burja vrgla raz železnične tire v Nam-dinu. — Zaradi umora Neže Spacek v Marijinem Celju obtožena Kristina Ringl pride 2. julija pred porotnike. Obrajava je določena na 4 dni. — Velički slepar, kanonik Rosenberg je bil iz Beyrnta v Pariz prepeljan in je zdaj tam v preiskovalnem zaporu. — Zaradi zavarovan kralj Aleksander je bil zavarovan pri neki pariški družbi za 1 $\frac{1}{2}$ milijona frankov, katere bo moral zadržati izplačati. — Dvojni natašor je bil pisan in mu je v pijanosti izmaznil uro iz žepa. — Danes ponori je bila v gostilni »pri Lahu« na Rimski cesti št. 11 hlapcu Štefanu Gnušu, stanovanjučemu na Rimski cesti št. 16, iz žepa ukradena denarnica, v kateri je imel tolar za 5 K in nekaj drobiša.

— **Tatvine v gostilnah.** Kamoseku Josipu Salberjeru, stanovanjučemu v Trnovskih ulicah št. 3, je bila v gostilni »pri Lahu« v Vegovih ulicah ukradena srebrna ura s srebrno verižico, na kateri sta visela medaljon in ena stara petica. Salberger je bil pijan in mu je v pijanosti izmaznil uro iz žepa. — Danes ponori je bila v gostilni »pri Lahu« na Rimski cesti št. 11 hlapcu Štefanu Gnušu, stanovanjučemu na Rimski cesti št. 16, iz žepa ukradena denarnica, v kateri je imel tolar za 5 K in nekaj drobiša.

— **Z bicikelna vrgel** je dne 13. t. m. posestnikov sin Jernej Virant v Golem št. 13 Perdanovega hlapca Josipa Antončiča, ko se je peljal po Dolenski cesti. Švignil je z bičem po njem in se je bič ovin okoli kolesa, in ko je Virant potegnil za bič, je Antončič padel z bicikelna in se pobil na levi nogi.

— **Na južnem kolodvoru najdeno reči.** V času od 5. do 12. junija so bile na južnem kolodvoru najdeno sledeče reči: 2 para rokovic, 1 dežnik, 1 vozni list III. razreda in rjav klobuk.

mornik Halper ter brata grofa Kulmer. Pripravljajo se še nekateri drugi priravnenci madjaronstva, da prestopijo k opoziciji. A madjaroni izdali so manifest kakor »hrvatski zastopniki.« Varaždinski javni bilježnik, madjaronski štipendist dr. Oskar Kiss, zahvalil se je za predsedništvo psvskega društva »Vile« in za čast mestnega zastopnika, ker mu je ljudstvo razbilo vsa okna na hiši. A vendar se ni hotel zahvaliti za mandat v hrvatski sabor, katerega mu je bilo pridobil z bajonetom. — V Varaždinu je silnega vojaštva. Pri zadnjih demonstracijah zaprli so dvanaest moških in šest ženskih. — Dne 13. t. m. so bili v Vinici krvavi prizori. Narod zahteval, da se odstrani vse vojaštvo, ker ni potrebno. Madjaroni, na čelu jih veliki župan Rubido, nečejo nič slišati o tem, in pošiljajo vsak dan nove čete v one kraje. Sam grof Bombelles je intereniral, da se ugodni volji naroda, a Rubido zatrjuje, da so vojaki vsak dan potrebeni. Včeraj je prišlo v Vinici do spopada med vojaštvo in kmeti ter so štirje mrtvi in deset ranjenih. Rubido je zahteval brzjavno od bana, da se nad Varaždinem in okolico proglaši preki sod, čemur pa Khuen ni hotel privoliti z motivacijo, da ne more dovoliti, da se proglaši preki sod, ker bi s tem potrdil, da so na Hrvatskem takoj odnošajo pod njegovo dvajsetletno vlado nastali, da se more samo pod prekim sodom gospodariti. — Iz Zagorja pričaknemo vsak čas novih in težkih vesti.

— **Iz Zlatara pišejo:** Včeraj je bilo poklicano vojaštvo iz kolodvora v mesto; na kolodvoru je ostalo orožnivo. Danes je dobilo vojaščno nalogo, zasesti nekateri vasi v Martinčici, v gori Ivančici. — V noči od petka na soboto došlo je do spopada med kmeti in orožniki in je en kmet težko ranjen.

— **Iz Bedek včine poročajo:** Brzjavne zice, katere so šele v petek popravili, so bile včeraj zopet potrgane. — V tvornico glinastih izdelkov v Zagorki poklicano je vojaštvo, ker se je bilo nemirov.

— **Med Velikim Trgoviščem in Puščo Bistro** so na noč od petka na soboto napadli vlak s kamenjem. Čulo se je par strelov. Trdi se, da se je vistem vlaku vozil podbahn Krajčevič. Vojakov niso mogli poklicati na pomoč, ker je bila brzjavna in telefonska zveza pretrgana. Med tem, ko se je vrše poprave, vrše službo glasilcev ulanci in dragonci.

— **Iz Zagreba** poročajo: Atentat na bana se ni izvršil, pač pa je oni dan, ko se je ta vest raznesla, zavladalo v banski palači nekako nesporazumljeno in je bil en služabnik odpuščen. Grof Khuen je bil incognito na Dunaju in je 12. t. m. došel v Zagreb. V četrtek namerava iti na svoje posestvo v Nuštar v Slavoniji. — V Draganiču je nastal ogenj pri takozvanem mestu Vrh; zgorel je gasilni dom. To je v tem selu peti požar v osmih dneh. Razpuščena je gornjegradská deška šola, kajti na novo došlo vojaščino in imelo stanovanj in se je moral v omenjeni šoli nastaniti. — Vladimir pl. Halper hoče baje odložiti svoj mandat in se boče dogovoriti s svojimi volile, da bi kandidiral kak opozicionalec. To je provzročilo med madjaroni veliko razburjenje. — Razprava glede dogodkov v Zaprešicu je zopet preložena od 17. t. m. na 22. t. m. — 13. t. m. so zaprli žurnalista Ivana Benjamina; to je v zvezi z dogodki na Hrvatskem. — Včeraj je došla zanesljiva vest, da so v Spletu zaprli trgovca Stanka Brletina, ker je pri neki dunajski firmi naročil 10.000 pušk in samokresov. — General Čanić je šel v pokoj, a na njegovo mesto je prišel general Grbač iz Brna. Izbranjana časopisa »Hrvatski Radnik« je sodnim potom ustavljen. — Sedaj vlada v Zagrebu mir. Trdi se, da je vsak čas pričakovati kake senzacionalne vesti. Srbi in Hrvati se borijo složno proti madjarom. — Iz zanesljive strani smo izvedeli, da Boris Safarov ni zastrupljen.

— **Dogodki v Srbiji.** **Dogodki pred umorom.** Kakor se šele sedaj doznavata, je umorenji ministr

Budimpešta 15. junija. Szellovo ministrstvo odstopi najbrže že danes, a jutri že dobi grof Csaky nalog, da sestavi novo ministrstvo. Predsednik poslanske zbornice grof Apponyi postane baje predsednik magnatske zbornice.

Belograd 15. junija. Radikalci so imeli včeraj daljše posvetovanje ter sklenili med drugim, da privolijo v kraljestvo le pod pogoji, da kralj ne bo vrhovni poveljnički armade, in da vojaštvo ne priseže kralju, temuč ustavi; ustava iz leta 1888 se mora obnoviti. Ministra Živković in Stojanović sta tudi izjavila, da takoj odstopita, ako se ne sprejmejo zahteve radikalcev.

Belograd 15. junija. Novi ministrski predsednik je pozval poveljnika žandarmerije, majorja Nikolića, naj odloži orožje. Nikolić se je udal. (Kakor znano, je Nikolić ustretil lansko leto znanega zarotnika Alavantića ter bil zato povisan.)

Belograd 15. junija. Danes ob 1. uri popoldne so zagrmeli topovi s trdnjave ter se je s tem naznalo, da ima Srbija zopet kralja. Kraljem je enoglasno izvoljen Peter Karagjorgjević, za prestolonaslednika je proglašen njegov sin.

Peterburg 15. junija. Car se je baje jokal, ko je zvedel za grozni dogodek v Srbiji ter vzkliknil: "Rusija bi bila morala kralja bolje stražiti!" Karagjorgjevići niso na Ruskem posebno prijubljeni. Sin Petra Karagjorgjevića je svoječasno študiral v ruskem vojaškem zavodu na ruske državne stroške, pa se mu je poznje stipendij odvzel.

Borzna poročila.

Ljubljanska Kreditna banka v Ljubljani.

Uradni kurzi dunaj. borze 15. junija 1903.

Naložbeni papirji.	Dinar	Blago
42% majeva renta . . .	100.30	100.50
42% srebrna renta . . .	100.10	100.30
4% avstr. kronska renta . . .	100.50	100.70
4% zlata . . .	120.80	121.10
4% ogrska kronska " . . .	99.55	99.55
4% zlata . . .	120.70	120.90
4% posojilje dežele Kranske . . .	99.75	—
4% posojilje mesta Spljete . . .	100—	—
4% posojilje mesta Zadra . . .	101—	—
4% bos.-herc. zel. pos. 1902 . . .	99.63	99.90
4% češka dež. banka k. o. . .	99.60	100.10
4% zast. pis. gal. d. hip. b. . .	101—	101.25
4% pešt. kom. k. o. z . . .	106.75	107.75
4% zast. pis. Innerst. hr. . .	101—	102—
4% deželne hranilnice . . .	100.50	101—
4% zast. pis. ogr. hip. b. . .	100—	100.70
4% obl. ogr. lokalne železnice d. dr. . .	100—	101—
4% češke ind. banke . . .	100—	101—
4% prior. Trst-Poreč lok. žel. . .	98.50	99.50
4% dolenskih železnic . . .	99.50	99.75
5% juž. žel. kup. 1/1 . . .	308.25	310.25
4% av. pos. za žel. p. o. . .	101—	102—
Srečke.		
Srečke od leta 1854 . . .	170—	176—
" " 1860/1 . . .	182.50	184.50
" " 1864 . . .	245—	250—
tizske . . .	185.75	157.75
zemlj. kred. Lemisije . . .	276—	280—
ogrsk. hip. banke . . .	269—	273—
erbške a frs. 100—	257—	261—
turške . . .	88—	90—
Basilika srečke . . .	125.50	126.50
Kreditne . . .	18.85	19.85
Inomoške . . .	437—	441—
Krakovske . . .	84.25	88.25
Ljubljanske . . .	75—	79—
Avt. rud. križa . . .	70—	75—
Ogr. . . .	54.50	55.50
Budolfove . . .	26.50	27.50
Salcburske . . .	68—	71.50
Dunajske kom. . . .	77—	81—
Delnice . . .	448—	453—
Južne železnice . . .	79—	80—
Državne železnice . . .	876.50	877.50
Astro-ogrsk. bančne deli . . .	1624—	1633—
Avt. kreditne banke . . .	661.50	662.50
Ogrske . . .	727—	728—
Zivnostenske . . .	261.50	262.50
Premogok v Mostu (Brux) . . .	651—	655—
Alpinske montane . . .	376—	377—
Praške želez. ind. dr. . .	1623—	1633—
Rima-Murányi . . .	492—	493—
Trovjelske prem. družbe . . .	375—	385—
Avt. oružne tovr. družbe . . .	350—	351—
Češke sladkorne družbe . . .	142—	150—
Valute . . .	11.32	11.36
C. kr. cekin . . .	19.06	19.08
20 franki . . .	23.46	23.50
20 marke . . .	23.94	24—
Sovereign . . .	117.17	117.37
Marke . . .	95.20	95.40
Laški bankovci . . .	253.25	254.25

Zitne cene v Budimpešti.

dne 15. junija 1903.

Toralin.

Pfenica za oktober . . . za 50 kg K 754
BZ " oktober . . . 50 " 638
Koruna " julij . . . 50 " 630
" maj 1904 . . . 50 " 530
Oves " oktober . . . 50 " 542

Efektiv.

5 vinarjev ceneje.

Poslano."

Znanemu gospodu v Radovljici.

Sam imam uzrok in premogu tukajšnjih davkoplăcevaleci so me naprosili, da naj začnem zoper Vas akcijo v svrhu Vašega premeščanja, kar Vam je gotovo znano.

Ker pa nikakor nočem, da bi letel na me tudi le kak sum, češ, da sem Vas zahrbitno denunciral, povem Vam tu javno, da bom s pridobljenimi dokazi določno akcijo pričel.

Stvar je resna v pardoniranje bi bilo v očigled tak stroki v kateri "uredujete" neumestno ter škodljivo.

Če bi si pa Vi stvar primislili ter odšli prostovoljno kam drugam, kjer se lepše vidi po svetu, kakor okoli Zasipa, potem bi odpadel meni ta sitni posel.

Akcija pa se bode sicer pričela, naj si ima potem uspeh ali ne, da se vsaj zadost pravičnemu reku: Fiat iustitia, pereat mundus!

č.

* Za vsebino tega spisa je odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

Meteorologično poročilo.

Vrhina nad morjem 806.2. Srednji kračni tlak 736.0 mm.

Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Vetrovi	Nebo
13. 9. zv.	731.6	14.8	brezvetr.	oblačno
14. 7. zj.	730.8	13.8	brezvetr.	oblačno
15. 7. zj.	729.8	13.2	sl. vzs.vz.	del. jasno
16. 7. zj.	729.2	21.4	sr. jzahod	pol. oblačno

Srednja temperatura sobote in nedelje 15.9. in 16.0. — normale: 17.5° in 17.6°. — Mokrina v 24 urah: 0.5 mm in 0.6 mm.

Št. 7163

Zahvala.

Udano podpisani si štejejo v dolžnost zahvaliti se najiskrenje vsem, ki so spremili na poslednji poti našega nepozabnega gospoda

Dragotina Žagarja

zlasti preblagorodnim gospodom: deželnemu glavarju Otonu pl. Deteli, mestnemu županu Ivanu Hribaru, podzupanu vitezu dr. Karolu pl. Bleiweisu, zastopniku deželnega odbora, mestnega zboru in mestnega magistrata, p. n. prvomestnemu držuštu države sv. Cirila in Metoda, velečenjem damam njenih ljubljanskih ženskih podružnic, p. n. zastopstvu "Ruskega kružka". Prav posebno se zahvaljujemo p. n. "Sokolu" za spremstvo z lastavo in p. n. "Slavcu" za krasno nagrobnico. Prisrčna zahvala naposled gg. darovalcem vencev in vsem, ki so nam izrazili sočutje o nenadomestni izgubi.

(1593) Žalujoči ostali.

Najboljše spanje

z blaženim čutom v želodcu podeli zvezč požirek Klauer-jevega

"Triglava".

Edino prsten pri (11-133)

Edmund Kavčič-u

v Ljubljani, Prešernove ulice

v steklenicah po K 4—, 2.20 in J. 20.

Razpis.

Podpisani deželnini odbor razpisuje

službi okrožnih zdravnikov:

- 1) v Pianini, z letno plačo 1400 K in aktivitetno doklado 200 K;
- 2) v Žužemberku, z letno plačo 1400 K, aktivitetno doklado 200 K ter s prostim stanovanjem.

Prosilci za ti službi pošljajo naj svoje prošnje podpisaniemu deželnemu odboru

do 8. julija 1903

ter v njih dokažejo svojo starost, upravičenje do izvrševanja zdravniške prakse, avstrijsko državljanstvo, fizično sposobnost, neomadeževano življeno, doseganje službovanje ter znanje slovenskega in nemškega jezika.

Oziralo se bodo le na take prosilce, kateri so najmanj dve leti že službovali v kakki bolnici.

Od deželnega odbora kranjskega v Ljubljani

dne 9. junija 1903.

Na drobno se ne prodaja.
Dobivajo se v vseh boljših trgovinah z modnim in platnenim blagom za gospode.

Promese izdaja k vsakemu žrebanju.

v Ljubljani, Špitalske ulice štev. 2.

Zamenjava in ekskomptuje

izžrebane vrednostne papirje in

vnovčuje zapale kupone.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitinske kavice.

Ekskompt in inkaso menic.

Borzna naročila.

Zasebno službo

če c. kr. penzionist, star 30 let, ki je več slovenskega, nemškega in italijanskega jezika. (1589-1)

Ponudbe na uprav. „Slov. Naroda“.

preskrbuje domača harmonije domačega in ameriškega sestava, kakor tudi glasovirje, pianine in pisalne stroje. — Daje se tudi na obroke. Ceniki na zahtevanje 6 brezplačno. 1294

preskrbuje domača harmonije domačega in ameriškega sestava, kakor tudi glasovirje, pianine in pisalne stroje. — Daje se tudi na obroke. Ceniki na zahtevanje 6 brezplačno. 1294

preskrbuje domača harmonije domačega in ameriškega sestava, kakor tudi glasovirje, pianine in pisalne stroje. — Daje se tudi na obroke. Ceniki na zahtevanje 6 brezplačno. 1294